

XIII. évf. 10. szám
2023. október

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

Megyei körkép.....	3
Könyvekre pályáztunk, nyertünk ... de nem magunknak – MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	3
A Dalnak sohasem lehet vége: Pálfordulás után Tamással! – NÁSZ JÁNOS, JAMK	3
AMÍG... Ölveczky Gábor – KÖVESDI MÓNICA, KUNY DOMOKOS MÚZEUM, TATA.....	5
A krimi koronázatlan királynője – MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	6
Ismét nálunk jártak az ösztöndíjas könyvtárosok – MÁRKU MÓNICA, JAMK	7
Őszi élmények a Helischer József Városi Könyvtárban – SCHMÖLTZ MARGIT, ESZTERGOM	7
Kaland-Móka-Kincskeresés az Angolkertben – DOLLMAYER BEA, TATA	9
Rétek, mocsarak, puszták csodái itthon – NAGY EDIT, JAMK	9
Életünk is egy folyamatos zárandokút – NÁSZ JÁNOS, JAMK.....	10
Tanfolyamok a komáromi könyvtárban – SZILASSI ANDREA, KOMÁROM.....	10
Épültünk és szépültünk a szeptemberi Helyi értéken – MÁRKU MÓNICA, JAMK	11
Üdítő - Több, mint illat, avagy illóolajok az egészség szolgálatában – NAGY EDIT, JAMK	12
Élő könyvtár az Esélyek Napján MÁRKU MÓNICA, – JAMK	13
Meditációk és mandalák – Éber meditáció a tarot kártya ihletében – NAGY EDIT, JAMK	13
KSZR körkép.....	14
Ősszel sem pihennek a kistelepülések – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK.....	14
KITEKINTŐ	15
A semmiről órákat beszélve is lehet tartani tudományos konferenciát – SUGÁR GABI, TATABÁNYA.....	15
Megújuló terek, megújuló szolgáltatások – konferencián jártunk az Eötvös Károly Megyei Könyvtárban – FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK.....	15
GYEREKSAROK	18
Fergeteges harmadszor – SULLER ILDIKÓ, JAMK.....	18
Szeptemberi programok a komáromi Gyermekkönyvtárban – DEÁK ANIKÓ, KOMÁROM.....	19
Tudományosan, gyermeknyelven, avagy Őkelsége elképesztő foglalkozása – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA.....	19
Boszi és Tücsök könyvbemutatója – DOMÁNYI ZSUZSANNA, TATA.....	20
A bulla históriája – DOMÁNYI ZSUZSANNA, TATA.....	21
Tulipánból lett királyfi avagy Népmese foglalkozás a tatbányai József Attila Könyvtárban – GERGINÉ KOLOK MELINDA, JAMK.....	22
Helytörténet, honismeret	23
Csillék az égen – Képes múltidézés a könyvtárban – DR. HORVÁTH GÉZA, JAMK.....	23
Könyvtári sajtófigyelés	25
2023. október	25

Könyvekre pályáztunk, nyertünk ... de nem magunknak

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

A Kölcsey Ferenc Alapítvány 2023. évi Testvérkönyvtár – Támogató Pályázatának köszönhetően két testvérkönyvtárunknak is sikerült 250-250 ezer forint értékben könyveket beszerezniük.

Fotó: TCSF

Ez a 250 ezer forint ráadásul még sokkal többet is jelent, hiszen egyfelől nettó összegekről van szó, másfelől pedig igénybe vettük a vásárláskor a József Attila Könyvtár számára amúgy „járó” 30-40 százalékos kedvezményeket.

A két könyvtár tényleg testvérkönyvtárunk, az ott dolgozó kollégák a barátaink: sok-sok közös programon, kalandon vagyunk túl.

Az Érsekúkvári Anton Bernolák Könyvtár tulajdonképpen ránk bízta a választást. Annyit kértek csak, hogy gyerekeknek, fiataloknak válogassunk inkább.

Fotó: Szabó László

A székelyudvarhelyiek viszont pontosan tudták, mit akarnak: listát küldtek nekünk, az azon lévőket szerencsére be is tudtuk szerezni.

Mi a célja ennek a pályázatnak? Az, hogy a határon túl élő magyarjku olvasóközönség az anyanyelvén jusson kurrens olvasmányokhoz.

Jövőre újra pályázunk!

A Dalnak sohasem lehet vége: Pálfordulás után Tamással!

NÁSZ JÁNOS, JAMK

„...annyi mázlim van, hogy túléltem a magam
segesvári csatáját!”

Az idei hosszú forró nyarunkat követően az UFO Nyitott Rezervátum ismét kinyitotta kapuit szeptember 26-án József Attila Könyvtárunkban. Csendes Toll/Jász Attila főszerkesztő bevezetőként e havi lapszámbemutatójából néhány újabb érdekességet ajánlott: Egy orosz költő japán (!) haikuit, Julius Barnes zenetörténeti esszejét, a már nálunk szerepelt Dukay Barnabás és Gál Ferenc verseit, a méltatlanul elfeledett Örley István emlékeztét. Megemlítette Erdély Miklós művészetéről írtakat, aki egyébként Cseh Tamás korai korszakának egyik szellemi atyja, mentora

volt, valamint Török László képzőművészt, a mostani szám posztumusz illusztrátorát.

A folyóirat szeptemberi vendége, beszélgetőpartnere az a Pajor Tamás dalszerző, énekes, költő, producer, prédikátor volt, akinek akár élet-története is megérne egy misét, nem beszélve irodalmi-zenei művészetéről. Tamás a mondhatni a pokolba vezető ösvényről fordult vissza a maga damaszkuszi útját megélve. Fiatalkorát a szubkultúrák önemésztő, önpusztító, mindent tagadó, olykor anarchisztikus világa, a sehová tartozás jellemezte. A hazai punk műfajának egyik leghatásosabb legendája volt, a Neurotic nevezetű formációjával, maradandó lenyomatot hagyott a saját és a következő generációk számára. A nyolcvanas éveket hátrahagyva az itthoni közvélemény csodálkozására is megdöbbentő változáson esett át.

Pajor Tamás (fotók: TCSF)

A lelke rántotta vissza a szakadék szélétől és a zsidó-keresztény misztika, spiritualitás felé

fordította. Egy elveszett törzs tagjaként, kultúrindióként, Isten szeretete létrehozta számára a megélhető valóságot, ahová a teremtés becsalogatja a sápadtarcukat. A szabadság és a választás világa egy kockázatos lehetőséget kínált számára az önmegvalósításra. A megtérése, (amely egyben egy lelki rendszerváltása is volt) és az Ámen együttes létrehozása huszonnégy évesen megengedte számára azt, hogy bekopogtasson a Mennyország ajtaján. A spirituális életmódját metafizikai munkásként határozta meg, alkotásait Dalverseknek nevezte, egy olyan műfajnak, amely egy új minőséget hoz létre, amelyben a szöveg és a zene harmóniában van egymással. A *Szózenekklub* megalapítása is ennek a következménye volt. Számára csak a vers képes arra, hogy kiforgassa a szavakat a megrögzüléseikből és a hozott témákból újat alkosson, hogy a gondolati szűköséből az alkotói szabadságba fürödjön. Sajátos társadalomkritikáját továbbra is megtartva újrakezdte az életét, amit a szíve félbehagyott. A földi létezés és alkotója, az Isten elfogulatlan őszinte szeretete az alapja mindennek, ami az erkölcsi katasztrófáktól és hamisításoktól a helyes út lehetőségét kínálja fel az emberiségnek. Ez a szeretet egy olyan önmagunkban élő, lélegző örök Dal, amelynek soha sem lehet vége!

És Tamásnak a teremtéstől ajándékba kapott Dal vezeti tovább a szívét, azt, amit félbehagyott, amelynek soha nem lehet vége, ebből most mi, akik itt voltunk egyaránt részesültünk!

Könyveiből ajánljuk:

Kötetlen kötet; Józseveg Műhely, Bp., 2007.
Haladó magyar. Dalversek; Európa, Bp., 2019.

Zenei ajánlat:

Rosenberg Dani balladája című alkotás, melyet a szerző közösen ad elő Bódi László Cipővel, Bródy Jánossal, Demjén Ferencsel, Koncz Zsuzsával és Somló Tamással. A dalhoz Koltai Lajos készített klipet, Kertész Imre Sors-talanság című regényének filmváltozatából.

<https://www.google.com/search?client=opera&q=rosenbergdani+you+tube&sourceid=opera&ie=UTF-8&oe=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:ed5d9026,vid:ddJJH72xDJ0,st:0>

AMÍG...

Ölveczky Gábor

KÖVESDI MÓNICA, KUNY DOMOKOS MÚZEUM, TATA

Amíg el nem foszlik a papír és ki nem fakul a tinta – ekképpen bővíthetnénk ki a cím egyszavát sorrrá. A sor pedig arra a konok kitartásra vonatkozik, amellyel az alkotóművész viszonyul a papírhoz és a tintához, csodálva benne az emberi szellem tárgyiasult szikráit. S mint a középkori szerzetes, a papír fölé görnyedve az értelmét és lelkét megérintő sorokat másolja, vagy inkább megörökíti, újraértelmezi, sorait, hangjait kifényesíti.

Fotó: Tari-Székey Karola

Konok kitartással végzi ezt a tevékenységet Ölveczky Gábor alighanem már évtizedek óta. Én magam 1995-ben egy Rév-Komáromi, Mester Péterrel közös kiállításán láttam először kalligrafikus kézírásával megjelenített vers-képeit, amelyek akkor még - a képmezőben színekkel, gesztusokkal, képi jelekkel gazdagítva - közel voltak a plakát nyelvéhez és az illusztrációhoz. A kalligrafikus kézírás viszont ebben az időben már saját névjegyévé, védjegyévé vált, hiszen tervezőgrafikusként, kiadványok, kiállítások, plakátok tervezőjeként ekkor már kigyakorolta és használta a régi kézírásmintákból kialakított írásképet.

A régi dolgok patinája, nyomdászként a régi írás szépsége vonzotta Ölveczky Gábort, de szenvedélyesen érdekelte szinte minden, ami régi, és szinte minden, aminek köze van a kultúrához, így a tervezőgrafika jellegzetes eleme, a tipográfia az ő keze alatt gyorsan felvette ezt a historikus formát. Ha az egyenletes, ritmusos, ám sorra-rendre szenvedélyes kacskaringókba futó, ornamenseket képző írásképet látjuk, egyébként magát a művészt látjuk: az akkurátus rend és a mindent elsöprő indulat úgy gondolom, tökéletesen jellemző rá.

Itt, a kiállításon téblábolva jutott eszembe, hogy ez az újabb, nagyon sokadik önálló kiállítás nemcsak azért lehet fontos, és remélhetőleg

örömteli esemény Ölveczky Gábor számára, mert megmutathatja újabb munkáit, hanem azért is, mert megkomponálhatja a tárlat látványát, következetesen sorba rakhatja az egyes műveket, megrendezheti a kiállítást. Hosszú éveken át, a Komáromi Kisgaléria vezetőjeként ez volt az állandó feladata, amelyet igényesen és közismerően magas színvonalon látott el.

Igen, ez a kiállítás is egy komplex alkotás. Ha a látványt nézzük, egymáshoz simuló képmezőket, egymáshoz illő rajzokat látunk, ha a lerajzolt/megírt szövegeket nézzük, egy privát antológia áll össze, Ölveczky Gábor füveskönyve, vagy legalábbis annak töredéke.

Az egyes művek a képzőművészet és irodalom határán állnak, pontosan, igazságosan a határmezsgyén („nem léptem át oda és nem maradtam itt”-idézhethetjük az egyik itteni képről Nagy Gáspár sorait). Kettős természetüket nem lehet szétválasztani, az irodalom és a rajz egymást erősíti, egymásba fonódik. Próbáljuk meg mégis e két oldal felől megközelíteni, értelmezni a műveket!

Nézzük először a képzőművészet felől az alkotásokat!

Az egygyé vált írás és a kép nagy utat járt be a művész rajzasztalán. Az utóbbi időben teljesen megújult karakterrel jelenik meg. Korábban egyértelműen trompel'oeil (szemet becsapó) képek voltak ezek: a papír anyagából és az írásképből azt a következtetést vonhatta le a néző, hogy régi, az idők sodrában szerencsés módon megmenekült, megmaradt, értékes relikviát láthat vagy tarthat a kezében. Ilyen volt a Hadmérnök vázlatkönyvének váralaprajz-vázlat sorozata. A Pilinszky János verseihez készült objektok idején alakult át Ölveczky Gábor művészete, és szakadt el az apokrifektől, a megtévesztően régi, trompel'oeil szépírás gyakorlatoktól. Azok a szikár, kopogós képek Pilinszky igéinek adekvát, ekvivalens hordozóivá váltak. A mostani munkák pedig megint mások. Hangsúlyos itt is az anyag, amelyre ír a művész, de ez az alap már nem elsősorban merített papír, szakadozott, sérült szélű régi anyag, hanem egyszerű fecni, kés-sel szétdarabolt közönséges csomagolópapír. Így megváltozik a karakter is, és ezek a szövegek, szövegtöredékek üzenetkévé válnak. Jusson eszünkbe az a helyzet, amikor valami hirtelen az eszünkbe jut, amikor hirtelen le kell firkantanunk egy nevet, egy telefonszámot, egy fontos sort,

akkor az első kezünk ügyébe eső papírt használjuk fel. Ilyen üzeneteket találunk itt is, a legegyszerűbb hordozóra feljegyzett, odafirkantott, piszkozatos, vázlatos, többször átírt szövegek ezek, amelyek már nem akarnak régi vázlatkönyvből, naplóból kiesett lapra hasonlítani, amelyeken már csak maga az üzenet, és az üzenet megőrzésének és tovább-üzenésének a gesztusa fontos.

A darabok művészeti alkotásként való értelmezésének része a talált tárgy alap (hulladék csomagolópapír), a rá került, kalligrafikus, gyönyörűséges írásképp, az ebből képzett dekoratív felület, és végeredményként az objekt, a dobozba zárt tárgy.

A kalligráfia önmagában is szép és dekoratív, de a művész nem egyszerűen jegyzeteket készít, üzeneteket ad elénk, hanem az írott szövegből képet alkot, karakterizálja a megjelenített szöveget, átírja, duplikálja, tükrözi, elforgatja – a tipográfiából teremt képet. Így jut el az írásból szőtt kép a legtömörebb szövegig, amikor már kibozgathatatlan a betűk sűrű szövedéke. A ránk hagyományozott összegezés ott is megvan, de mégsincs. A legfontosabb sorok, gondolatok elmondhatók, de elmondhatatlanok.

Ölveczky Gábor munkáit nyugodtan szemlélhetjük az irodalom felől elindulva is. A választott szövegek szerzői a magyar és a világirodalom javát jelentik, a gondolat és a nyelv legtökéletese-

sebb találkozásának pillanatában. Pilinszky János, Szabó Lőrinc, Nagy Gáspár, Tandori Dezső, Petri György, Márai Sándor, Kemény István verssorait, gondolatait olvashatjuk egy személyes antológia, egy saját füveskönyv lapjain. A kiválasztott idézetek sűrű szövegek, komoly és bölcs gondolatok, fontos, végső szavak, amelyek valóban elsősorban üzenetként jelennek meg. A kiállítás anyaga csak az ilyen módon ide citált, ide mentett („mentés másként”) szövegek gyűjteményeként is remekül megállja a helyét. De amint ezek a szövegek nem egy szintetikus közegeben, sokszorosított vagy digitális látványként, hanem valakinek a keze vonásán, személyes jelenlétén, a lelke gyötrődésén keresztül kerülnek elénk, életre kelnek, kiemeltetnek, felmagasztosulnak. Amint a kéziratos papírlapok bekerülnek a doboztérbe, képként, felmagasztosulva emlékművé válnak – mintha az irodalom apoteózisát látnánk, az írás, az emberi kéz, az író, az alkotó emlékművévé válnak ezek a darabok.

Biztos vagyok benne, hogy a hosszú bevezető után még mindig kellően tág teret hagytam a befogadói élménynek, a tárlaton bemutatott szépírást és szépirodalmat olvasóknak, és nyilvánvalóan az alkotónak is, aki ezekkel a szövegekkel él együtt, ezeket írja, kitartóan és konokul egészen addig, AMÍG...

*(Elhangzott 2023. szeptember 20-án,
Ölveczky Gábor kiállításának megnyitóján.)*

A krimi koronázatlan királynője

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Két nappal Agatha Christie születésnapja előtt, szeptember 13-án láttuk vendégül Tircsné dr. Propper Valériát, hogy meséljen nekünk az írónőről olyan dolgokat, amiket nem tudtunk eddig.

Az előadó – maga is könyvtáros – Miskolcra érkezett. Rengeteg női sorsot kutatott, előadáslistája kétoldalas. Nem életrajzokat mond el, hiszen arra ott vannak a kézzelfogható és virtuális lexi-

konok, hanem azokat a legendákat és rejtélyeket dolgozza fel, amelyek kimaradtak a történelem- és irodalomkönyvek lapjairól.

Szóval miket is tudhattuk meg Agatha Christieről:

- Mi volt az első regénye?
- Kit szeretett jobban Miss Marple-t vagy Hercule Poirot-?
- Mi volt az a három szabály, amit mindig betartott, miközben az eseménysort megalkotta?
- Hová tűnt el 11 napra?
- Milyen volt a kapcsolata a gyermekével és az unokájával?
- Melyik volt a kedvenc saját regénye...

Öröm volt hallgatni nagyon alapos előadónkat, szerintem még találkozni fognak vele olvasóink.

Ismét nálunk jártak az ösztöndíjas könyvtárosok

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

2023. szeptember 23-án, szombaton délelőtt immár harmadik alkalommal fogadta könyvtárunk a „Könyvtár, ami összeköt” - Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése elnevezésű ösztöndíjprogram résztvevőit.

Az ösztöndíjprogramot, melyen 2021-ben jómagam, 2022-ben pedig Nagyné Sári Aliz Imola kolléganőm is részt vett, az Országgyűlési Könyvtár koordinálja. A 13 fős csapat délelőtt 9 órakor érkezett meg intézményünkbe, ahol egy másfél órás könyvtártúrát követően kétfajta szabad programot is kínáltunk számukra.

A bátrabbak kipróbálhatták öko szabaduló dobozunkat az ifjúsági sarokban, míg a többiek

saját maguk készítetté textiltáskát alkothattak a gyermekkönyvtárban.

Fotók: Márku Mónika

A jó csapattal és a jó programokkal hamar el is szállt a délelőtt, s 12:45—kor a vendégek már külön buszokkal Tarján felé tartottak, hogy elfogyasszák finom ebédjüket. Az ösztöndíjasok a délutánt is tartalmasan és élményekkel gazdagodva töltötték. Az Agostyáni Ökofaluba látogattak, ahol Czumpf Attila agrármérnök, a Természetes Életmód Alapítvány alapítója, az Ökofalu létrehozója kalauzolta őket.

Őszi élmények a Helischer József Városi Könyvtárban

SCHMÖLTZ MARGIT, ESZTERGOM

Egy csésze irodalom

Új típusú programot indított nemrég könyvtárunk. A tízórai teadélelőttön könyvajánlókkal, versekkel, novellákkal várjuk az olvasókat. A minden második pénteken megrendezett alkalom lehetőséget teremt a kötetlen véleménynyilvánításra, az irodalomról való diskurzusra. Az olvasóteremben teasüteménnyel, forró és hideg italokkal kínáljuk a résztvevőket, akik nem csupán az általunk hozott témákat, de minden mást is szívesen megvitatnak velünk és egymással – de éppen ez az esemény célja. Szerettünk volna az egyedülállóknak egy befogadó közösséget kínálni, teremteni, ahol jól érzik magukat, megnyílnak.

Írjunk történelmet! - Történelmiregény-írók találkozója Esztergomban

A MNM Balassa Bálint Múzeumával karöltve idén már harmadik alkalommal szerveztük meg 2023. szeptember 9-én, szombaton a Történelmiregény-írók találkozóját. A Helischer József Városi Könyvtár szervezőként igyekszik a történelmi regényekre, illetve a kortárs szerzőkre

Apéro

Tavaly önkéntes, nyugdíjas tanárokkal indult, idén pedig nagy sikerrel folytatódnak francia beszélgetős délutánjaink. A kezdőknek és nem annyira kezdőknek Uzonyi Teri és Mohainé Lencsés Valéria vezetésével kínálunk ingyenes

Gyilkosság a könyvtárban

Szeptember 15-én, pénteken gyilkosság történt a könyvtárban. Persze nem igazi, csupán egy izgalmas, nyomozós program várta az érdeklődőket, Horváth Zoltán játékmester vezényletével. A fejtörést, az élményt a Kapcsolatok Házában

Mesedélutánok gyerekeknek

Gyermekeknek szóló, kétheti gyakoriságú meseolvasós délutánjainkon szeptembertől a Tündérek a tajgán című mesét tárjuk a kicsik elé. Gyermekkönyvtárosaink, Mogor Regina és Osztrogonácz Ágnes, nem csupán mesével, ha-

irányítani a figyelmet. A múzeum pedig saját tárlatán keresztül eleveníti fel Esztergom múltját. Ebben az esztendőben az elmúlás, a halál és a temetkezési szokások kerültek fókuszpontba. Az írók délelőtti workshopon vettek részt, ahol antropológus szakember segítségével mélyülhettek el a csontleletek rejtélyeiben. Az írók közösen ebédeltek, társalogtak a Csülök csárdában, majd délután a közönséggel is találkoztak.

A 16 órakor kezdődő nyitott programon Cs. Szabó Sándor, Gáspár Ferenc, Fábián Janka, Soós Tibor, Pusztai Andrea, Bakóczy Sára, Cselenyák Imre és Schmoltz Margit válaszoltak az érdeklődők kérdéseire és meséltek a regényírás titkairól.

francia nyelvórákat, lehetőséget a gyakorlásra, a társalgási francia elsajátítására. A családi légkörben barátságok szövődnek, és egyben támogatjuk az esztergomi francia-magyar baráti társaság munkáját is.

dolgozó munkatársunk több éves gyakorlata garantálta. A résztvevők már következő héten érdeklődtek a folytatás iránt, amelyet jövő év elejére tervezünk.

nem kézműveskedéssel, játékokkal, feladványokkal is várják a gyerekeket. Rádai Andrea meséjéből adunk ízelítőt a Gyermekkönyvtárban, és úgy látjuk a mese újra meg újra visszacsalogtatja az óvodásokat, kisiskolásokat.

Kaland-Móka-Kincskeresés az Angolkertben

DOLLMAYER BEA, TATA

2023.09.09-én a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár különleges programokkal várta az érdeklődőket az Angolkertben megrendezett Tatai Civil Napok rendezvényén. A nyári napfény festői háttérrel biztosított a „GeoCaching” ládák felfedezésére, amelyek 3 különböző helyszínen és témában várták a kisebb és nagyobb kalandorokat egyaránt.

A lehetőséggel sokan éltek is: gyerekcsapatok, unoka-nagyszülő párosok, motoros turisták, egy ifjú naspár (teljes menyasszonyi és vőlegényi öltözetben!) kutatták tudatosan, vagy bukkantak rá véletlenül az egyik ládára és kapcsolódtak be a játékba. Az elvihető emléktárgyak mellett a nagyobbak számára helytörténeti érdekességekkel kedveskedett a geoláda. Nem szabad elfeledni a résztvevőknek, hogy ezek a ládák másoknak is szórakozást nyújtanak (nem csak az aktuális felfedezőnek), így az emlékek mellett csak azt vigye magával mindenki, amit ajándékozásra szántak. A kalandorok mellett akadtak, akik elpilledtek a nagy melegben, számukra nyújtott szórakozást a „Mesesarok” papírszínház és könyves történetekkel. A Pöttyös mese

mellett alkalmuk nyílt megismerkedni kolléganőnk Dományi Zsuzsanna meseregényének hőseivel Boszival és Tücsökkel. Mellettük kapott helyett a könyvtár társasjáték klubja a „Társasjáték Napok”, ahol rövidebb és hosszabb, egyszerűbb és bonyolultabb játékok között mindenki megtalálta a számára megfelelőt. A látogatók körbekerítették az asztalt a Framework világában, elkészítették a rendeléseket a Sütisuliban, próbára tették kez ügyességüket a Mistakos székeivel és létráival, hogy csak néhányat említsünk.

Fotó: Bacsáné Fuli Anikó

A kínálatban természetesen helyett kapott a „Fellner 300” keretében elkészített Fellner memo 1-2. játék, amely remek memóriafejlesztő gyerekeknek, felnőtteknek és időseknek egyaránt. A nap végére sok pozitív megerősítés érkezett a résztvevőktől, akik remélik, hogy máskor is részt vehetnek a könyvtár mókáiban.

Rétek, mocsarak, puszták csodái itthon

NAGY EDIT, JAMK

Tari Sándor és Heizler Balázs természetfotósok kiállítása a JAMK Népház úti Fiókkönyvtárban Szeptemberi kiállításunk a könyvtár ökoszemléletét tükrözve hazánk gyönyörű vadvirágainak bemutatására vállalkozott. Tari Sándor és Heizler Balázs tárlatát szeptember 13-án Juhász Márton természetvédelmi mérnök nyitotta meg. A bevezetőt követően kellemes kerekasztal-beszélgetés alakult ki a mérnök, a kiállítók és a vendégek között amelynek központi témája a természet szeretete, a természetvédelem volt, de szó esett a fotózás körülményeiről és egyes képek születéséről is. Tari Sándor fotói botanikai szemléletben készültek, míg Heizler Balázs munkái alkotójuk művészi beállítottságát tükrözik.

A közel 60 képen többek közt vadon élő orchideákat, Leánykörcsint, Erdei cikláment, Sárga sásliliomot és Őszi csillagvirágot láthattunk. A megnyitót állófogadás zárta.

Fotó: Raáb Zoltán

Életünk is egy folyamatos zárándokút

NÁSZ JÁNOS, JAMK

Zárándokutak a természetben: élmények a teremtett világban címmel Fehér Péter „zárándok” tartott színes élménybeszámolót, kiselőadást szeptember 28-án könyvtárunk öko-estjén.

Valamennyire az életünk is zárándoklat. Aki zárándokol, az is úton van: valahonnan valahová tart. Nem menekül, nem kószál, nem sétál, és nem rohan, hanem önmaga felé tart. Életünkben legtöbb időt magunkon kívül töltjük, kifelé figyelünk, megoldandó dolgaink, terveink, beosztásaink vannak, dolgozunk, másokról gondoskodunk, és oly sokszor elfeledkezünk magunkról. A zárándoklat egyik legfontosabb tényezője Önmagunk visszaszerzése, felfedezése, amely legtöbbször a teremtett természet már időben mások által választott kitaposott ösvényeit használja. Sokan jártak előttünk, de sokan is követni fogják ezeket az ösvényeket. Vannak persze úgymond népszerűbb ismert utak is, mint az El Camino, Mária utak, Gyöngyök útja, Csíksolymó, Csatka, de szinte minden nemzetnek, régiónak, tájegységnek, akár településeknek is meg vannak a maguk hagyományos járásai.

A Teremtett világunk tisztelete, az odafigyelés és rácsodálkozás a környezetünk kincseire az egyik legnagyobb felfedezhető és élvezhető érték a szakralitásuk megélése mellett. Ahogy néhányan azt tartják erről: a természet a Jóisten legszebb temploma, ahol akkor sem vagyunk egyedül, ha csak jómagunk kelünk útra. Ha pedig csoportban vagyunk együtt, megérintjük egymás lelkét. Aki úton van, viszi magával azokat is, akik otthon vannak, akik pedig otthon vannak, imádkoznak azokért, akik az utat járják. Akkor kell menni, amikor az jól esik, bár sokszor megtréfálja a Teremtő a zárándokot ezzel-azzal, időjárással, akadályokkal. Ők mindezt ajándéknak fogadják el, ugyanúgy, mint az útmenti vadgyümölcsöket vagy akár egy szívárvány vagy a táj nyújtotta csodálatos látványt. Fontos a jókedv, a vidám zárándoklatoknak nincsen párja. Az útmenti keresztek (közülük több száz évesek is vannak) és más jelzések is segíthetik az eligazodást. Az előzők közül legalább kétszázat ismernek vármegyénkben és a napjainkban elkezdtek a

listába vételüket. Szűkebb honunkban mára már számos használható zárándok-területek kínálják magukat, például a Vértesi és a Gerecse Mária kör. Felemelő érzés az is, hogy gyakran a településeket érintő utak lakói megvendégelik a zárándokokat. Persze mindezt mértékkel kell fogadni, akár egy pohár bort, stampedli pálinkát. A benedeki rendtartás „hemina-nak” nevezi azt a menyiséget, amit ha megiszol, megtalálsz Istent, de még nem kísért meg az ördög!

Fotó: TCSF

Fehér Péter tizenhárom éve járja a zárándoklatait, mindezt meglelkesítve adta át nekünk: évszázadok tapasztalatát egy-egy adott területtel, szakrális töltekezéssel és a hagyomány összekapcsolódását az életmóddal.

Ajánljuk a József Attila Könyvtárunkban készült podcastot Fehér Péterrel, másrészt különböző zárándokutakról, zárándokokról szóló könyvekről érdeklődjön tájékoztató szolgáltatunknál.

A zárándoklat a lábak imája. Hogy mennyire igaz ez az állítás, és mitől válik a természetben eltöltött idő lélekemelővé, a séta zárándoklattá, munkatársunk, Pruzsina Alice beszélgetett Fehér Péterrel, aki szeptember 28-án az Öko-esték sorozatban lesz a József Attila Könyvtár vendége. Péter a zárándokutak mindhárom formáját megélte már - résztvevőként, önkéntesként és szervezőként is.

(https://soundcloud.com/user-484715088/beszelgetes-feher-peterrel?utm_source=clipboard&utm_medium=text&utm_campaign=social_sharing)

Tanfolyamok a komáromi könyvtárban

SZILASSI ANDREA

A tavalyi év során fokozatosan átalakítottuk kézikönyvtárunkat annak érdekében, hogy oktatásra, workshopokra is alkalmassá váljon. Bővítettük a számítógépparkot, okostévét és flipchart

táblát szereztünk be. Sajnálatosan egyre kevésbé fordul már elő, hogy olvasóink a helyben használható kézikönyveket bújják, abból jegyzetelje-

nek – ezért is hasznos dolog, ha többfunkciósá válik a helyiség.

Idén nagyobb internetsebességre váltottunk. Hálózati eszközeink egy részét szeptemberben már lecseréltük, rövidesen a wifi routert is korszerűbb eszköz váltja fel.

Nyár óta terveztük, hogy kiscsoportos tanfolyamokat indítunk azok számára, akik korábban már jelezték erre igényeiket. Szeptembertől aztán elindítottunk egy digitális világ tanfolyamot. Ez a képzés öt héten át, heti két kontaktórával, továbbá nyomtatott és elektronikus tananyagokkal valósult meg. Tematikája meglehetősen széles ismeretanyagot fedett le: számítógép- és okostelefon-használat, valamint a világháló galaxisának bemutatása. Jelentkezőinkből csupán hatan tudtak valóban eljönni az első alkalomra, ők azonban minden alkalommal részt vettek a foglalkozásokon. Ezen a videón ketten közülük beszámolnak várakozásaikról és tapasztalataikról: (<https://www.youtube.com/watch?v=pnkTzyUFV0s>)

Fotó: Szilassi Andrea

Könyvtárunkban jelentkeznek másféle tudásmegosztásra vonatkozó igényekkel is. Ennek eleget téve, várhatóan november közepétől indul egy Canva felhasználói tanfolyam, ahol ingyenes és prémium szolgáltatására épülő plakát-, szóró-

lap- és egyéb kiadványkészítést tanulhatnak jelentkezőink – maximum 9 fős csoportban, 4 héten át.

Ugyancsak kérték tőlünk, mi pedig teljesítjük: lesz WordPress típusú honlapszerkesztés négy héten át, ahol az alapoktól a fontos tudnivalókig nagyjából mindent megtudhatnak a résztvevők, és kipróbálhatják a szerkesztést a gyakorlatban.

Jövőre pedig ismét indítunk egy családtörténeti kutatásokkal, családfakészítéssel kapcsolatos tanfolyamot 4 alkalomra szólóan. Ez azonban tartalmában és formájában is eltér a 2022-23-as programtól. Ez alkalommal több gyakorlat lesz a tanfolyamon, és kizárólag az előzetesen jelentkezők köre vehet részt az eseményeken. A kurzuson ezúttal is bemutatjuk részletesen a MyHeritage webhely szolgáltatásait és használatát, de családfát egy ingyenesen letölthető szoftverrel fogunk készíteni a résztvevőkkel.

Végezetül arról is beszámolok, hogy tanfolyami oktatásunk támogatása érdekében új honlapot hoztunk létre, melyet a <https://tanfolyam.jmvk-komarom.hu> címen lehet megtalálni. Célunk az új webhellyel főként az volt, hogy a nap 24 órájában, bármikor elérhető legyen tanfolyami hallgatónk számára egy olyan, szélesebb körű és speciális ismeretanyag, amely tudásszerzésüket a kontaktórákon kívül is szolgálja. Az élet úgy hozta, hogy adódott még egy szempont, amiért hasznos lehet az elektronikus felület. Ennek révén ugyanis más szervezetekkel is kooperálhatunk - főként az oktatókat segítő tartalmi és módszertani ismeretek megosztásával.

Épültünk és szépültünk a szeptemberi Helyi értéken

MÁRKU MÓNKA, JAMK

2023. szeptember 19-én Csanádi Viktor dömösi lelkipásztor és herbalista volt a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatának vendége, aki a szépkorúak gyógynövényeiről tartott előadást nem csak szépkorúaknak.

Fotó: Márku Mónika

Viktor (személyes kérése volt, hogy így szólítsuk) előadásának kezdetén egy különleges misszióról mesélt, melynek keretében végzi lelkész munkája mellett az ismeretek mindennapi átadását és a gyógyító munka zömét. Ez a küldetés az Isten Patikája Misszió, melynek célja hogy elsősorban a mélyszegénységben élőket megismertessék az anyagi lehetőségektől független gyógyulási módszerekkel ismeretterjesztő előadások, szakképzések és terapeuták szakmai továbbképzéseinek formájában. Missziós Fitoterápiás Rendelőt működtetnek Budapest 6. kerületében, a Szív utca 39/A szám alatt, ahol minden konzultáció ingyenes bárki számára. Természetesen bárkitől fogadnak pénzügyi támogatást rendelőkük fenntartása érdekében. Miután tudomást szereztünk ezen nemes célról, visszamen-

tünk egy kicsit az időben egészen pontosan 4000 évet, a gyógynövények első gyógyászati célú felhasználásáig. A gyógynövények evolúciója során elmondhatjuk, hogy a „jó kis gyökerektől”, az imán, a varázssitalokon, a pirulákon és az antibiotikumokon túl, most ismét kezdünk visszatérni a „jó kis gyökerekhez”. Fontos azonban a harmónia, nagyon körültekintően kell használni mind a gyógyszeripar termékeit, mind pedig a természet adta gyógynövényeket. Számos esetben kiválthatók a gyógyszerek különféle gyógynövényekkel, növényi tinktúrákkal, de vannak esetek, amikor sajnos nem hagyhatóak el a betegségre szedett gyógyszerek. A legtöbb alkalmazott gyógyszer hatóanyaga gyógynövényekből származik, melynek hatóanyagát azonban sajnálatos módon szintetizálva tartalmazzák. Ilyen pl. Aspirin (fehér fűz) fájdalomcsillapító hatás, Milurit (őszi kikerics) köszvény kezelése, Metformin (kecskeruta) diabétesz kezelése, Valeriana (macskagyökér) nyugtalanság ellen, Digitalis (gyűszűvirág) szívelégtelenség kezelésére, stb., stb., stb. Ezek után ismét megdöbbenettek minket azok a klinikai érdekességek, melyeket Viktor előadásából megtudtunk. Ilyen volt, hogy a Timol 50X erősebb antibakteriális hatékonyságú, mint az ismert fenol; vagy hogy a galagonya hatóanyagai 80%-kal javítják a koszorúerek cirkulációját; a Medveszőlő 74féle baktérium ellen hatásos; a Borsmenta olaj pedig hatékonyabb a Paracetamolnál. Mindezek mellett ráadásul a gyógynövényeknek sokkal enyhébbek a mellékhatásai is. Előadónk nyomatékosan felhívta a figyelmet az internet veszélyeire is, miszerint saját magunk, önállóan, internetes forrá-

sok alapján soha ne próbáljunk öngyógyítani, még gyógynövényekkel sem! Minden esetben konzultáljunk orvos(okk)sal, természetgyógyással, fitoterapeutával. A gyógynövények gyűjtésének, előkészítésének, tárolásának megvannak a szabályai és minden esetben kiemelkedő figyelmet kell fordítani a higiéniára, tudtuk meg lelkész úrtól. A gyógynövények alkalmazásakor számba kell venni mellékhatásukat, kölcsönhatásukat, az irántuk való túlérzékenységet, a helyes beviteli utat (külsőleg vagy belsőleg alkalmazható-e), a használat időtartamát, a használandó eszközöket és az ízesítést, továbbá a tartósítást. Ezt követően szó esett néhány készítmény otthoni előállításának technológiájáról, és az immunrendszer időskori megújításának fortélyairól. Az előadás második felében időskori és krónikus betegségek gyógynövényekkel való kezeléséről volt szó, különös tekintettel a fáradékonyságra, az alvászavarokra, a bőrszárazságra és fiatalításra, a haj és a körmök megerősítésére, a visszér- és aranyér problémák kezelésére, a prosztata betegségek kezelésére, a vérnyomás- és keringéstámogatásra, a szédülés, fülzúgás és memóriazavarok enyhítésére, a kedélyzavarok javítására, az ízületi panaszok és reuma kezelésére, a cukorbetegség koordinálására, az étvágytalanság megszüntetésére, valamint a májproblémák megelőzésére és kezelésére. Bár az örök fiatalság titkát még nem fedezték fel, s gyógynövényekkel sem elérhető, kaptunk azonban számos tippet és trükköt, mely gyógynövények alkalmazásával lehetünk testileg-lelkileg fittekk, fiatalosak és tarthatjuk ezen állapotunkat sokáig fent.

Üdítő - Több, mint illat, avagy illóolajok az egészség szolgálatában

NAGY EDIT, JAMK

A JAMK Népház úti Fiókkönyvtárában szeptember 19-én ismét felpozdult az Üdítő. A könyvtár és a Családsegítő és Gyermejkölési Központ közös programjának ezúttal Holczhacker Csilla okleveles aromaterapeuta, természetgyógyász volt a vendége, akinek segítségével megismerkedhettünk néhány gyógynövény - illetve a belőle készült illóolaj - egészségünkre gyakorolt hatásával. A szervezők üdvözlését követően előadónk röviden bemutatkozott, majd némi aromaterápia történelem következett. A bevezető után megismerkedtünk néhány gyógynövény jótékony hatásával, mint például, hogy mit érdemes használnunk gyulladáscsökkentésre, az immunrendszer erősítésére, az idegrendszer megnyugtatóására, fertőtlenítésre és megismertünk néhány alapvető praktikát is. Megtudtuk, hogy a manapság oly divatos leven-

dula igazi Jolly Joker a gyógynövények között. Ezután illóolajokat szagolhattunk, levendula vizet ittunk.

Fotó: Nagy Edit

Csilla hangsúlyozta, hogy a gyógynövények alkalmazásakor is fokozott figyelemmel és óvatossággal kell eljárni babák és a szoptató kismamák esetében. Az érdeklődő közönség az élményen túl a mindennapokban is jól használható ismeretekkel gazdagodott.

Élő könyvtár az Esélyek Napján

MÁRKU MÓNICA, JAMK

A Komárom-Esztergom Megyei Tehetség-gondozó és Léleksegítő Alapítvány Kék Madár Szülőklubja rendezésében szeptember 16-án (szombaton) Bánhidán, a Puskin Művelődési Házban és környékén került megrendezésre az Esélyek Napja elnevezésű érzékenyítő családi nap, melyhez a tatabányai József Attila Könyvtár Bánhidai Fiókkönyvtára Élő könyvtárral csatlakozott. Az érzékenyítő nap témájához alkalmazkodva, fogyatékkal élők voltak élő könyveink. Az élő könyvtár könyvtárhasználati szabályzatának megfelelően és annak megismerése után lehetett „kikölcsönözni” egy-egy beszélgetésre Galambos Krisztián és Nagyné Papp Edit látás-sérülteket, Iván-Kodaj Melinda mozgáskorlátozottat, Macherné Pécsi Orsolya szervátültetettet, Márföldi Kitti és Vacláv József Zsolt hallássérülteket. Mindannyiuk délelőtt 10 és délután 13 óra között álltak az olvasók rendelkezésére.

Fotó Tarjánné Tihanyi Timea

Bár az érdeklődés gyenge volt, akadtak azért beszélgetőtársai élő könyveinknek, és ezek a beszélgetések jó hangulatban teltek.

Meditációk és mandalák – Éber meditáció a tarot kártya ihletében

NAGY EDIT, JAMK

Fotó: Nagy Edit

Már máskor is előfordult, hogy bemutatkozási lehetőséget kaptak az olvasóklub azon tagjai, akik költészettel foglalkoznak, vagy novellákat, regényeket írnak.

Az Olvasólámpa szeptember 6-diki találkozásán is egy klubtársunk mutatkozott be. Ezúttal Faggyas Lászlóné beszélt a saját maga által kidolgozott meditációs módszerről, amely tarot kártya formájában magánkiadásban meg is jelent. A kártyák tatabányai szobrokat ábrázolnak, ezek helyettesítik a hagyományos tarot ábrákat, de azonos tartalommal bírnak.

Ezután szó esett más meditációs technikákról, valamint a mandalák jótékony hatásáról.

A szokásos könyvajánló ezúttal Murakami Haruki Különös könyvtár című könyvére irányult. Ennek kapcsán kiválasztottuk az olvasóklub októberi témáját, amely a felnőtteknek szánt mese.

Ősszel sem pihennek a kistelepülések

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Eddig sem múltak el az egyes évszakok anélkül, hogy ne alkottak volna szebbnél szebb kézműves tárgyakat a községi könyvtárak látogatói, de ez a tevékenység lassan kezd professzionális szintre emelkedni.

Bajóton például idén már szervezett a kolléganőnk, Kinstädtner Andrea mandala-készítést, nemezelést, valamint festő- és kerámia-tábort is. Októberben pedig a résztvevők angyalos hátizsákot és kiegészítést is alkothatnak majd saját kezűleg.

Fotó: Kinstädtner Andrea

Farkasné Lengyel Katalin társkányi kolléganőnk vezetésével a kistelepülésen kreatív csoport működik, akik havonta több alkalommal is szerveznek közös kézműveskedést, amelynek végterméke a sok gyönyörűbbnél gyönyörűbb alkotás. Az elkészült remekműveket idén már többször is megtekinthették az érdeklődők a kiállításokon. Az ilyen alkalmakkor akár kedvet is kaphatnak a látogatók, hogy csatlakozzanak a klubhoz és kibontakoztassák képességeiket. Kíváncsian várjuk az újabb remekműveket!

Fotó: Farkasné Lengyel Katalin

A semmiről órákat beszélve is lehet tartani tudományos konferenciát

SUGÁR GABI, TATABÁNYA

A semmi, azaz valaminek a hiánya, a nem létezés, a Semmi volt a témája a József Attila Könyvtárban megszervezett tudományos konferenciának. A Magyar Irodalomtörténeti Társaság Komárom-Esztergom megyei tagozata és az Új Forrás folyóirat által szervezett tanácskozást Mikolasek Zsófia, a könyvtár igazgatója nyitotta meg, majd Reichert Gábor irodalomtörténész, a konferencia egyik szervezője szólt a semmi problematikájának a filozófiában, az irodalomban és a művészetekben boncolgatott konferencia előzményeiről. Tavaly a hiba került reflektorfénybe, s ezúttal is izgalmas témát választottak, amely többféle megvilágításba helyezve tárta eléünk a semmit, amely éppolyan üzenettel bír, vagy jelentőséggel ruházható fel, mint a valami, amely vele szemben áll, vagy éppen erősítik egymást. A tavalyi konferencia anyaga a Tatabánya Alkotó Művészeiért Alapítvány jóvoltából meg is jelenhetett kötet formájában.

Három szekcióban zajlott a program, amely Angyalosi Gergely (Debreceni Egyetem) „A Semmi ősebb”? Bergson és az egzisztencialisták koncepciója a Semmiről című felvezetőjével indult, ahol a semmi filozófiai megfogalmazására kereste a választ nagy gondolkodók segítségével.

K. Horváth Zsolt (Budapesti Metropolitan Egyetem) Kijárat a semmibe. Molnár Gergely és a Spions „Nirvániája” címmel tartott egy érdekes prezentációt, ahol a Spions együttes hetvenes és nyolcvanas évekbeli létezését, majd útkeresését taglalta, amely kapcsán a rendszerből való kiszállás, az ismeretlenbe, a semmibe ugrás valóult meg.

Földes Györgyi (Bölcsészettudományi Kutatóközpont) Minden tagadása vagy a semmi állítása? Elmélkedés dadaista költőnk szövegeiről, ahol a művészeti vonal mentén tevékenykedő akkori botrányhősöket vett górcső alá, akik stílussukkal, létükkel, öltözködésükkel, művészetükkel, vagy az éppen létező elvárások ellenében a semmit, vagy a teljesen mást próbálták hangsúlyozni.

Szénási Zoltán (Bölcsészettudományi Kutatóközpont) zárta az első szekciót, aki A hiány alakzatai a kéziratos hagyatékban címmel tartott izgalmas előadást, ahol főként Babits Mihály kéziratait kutatta. A hiányzó darabkákat, a semmit keresve talált érdekes összefüggéseket.

Szénási Zoltán (Fotó: 24 óra)

A konferencián szó volt az elveszett illúziókról, nehéz függelékekről, Márai Sándor világhétköznapjainak ellentmondásairól, egy „nyelv nélküli” regényről, a „semmi” megjelenési formáiról Szerb Antal Utas és holdvilág című könyvében, Orbán Ottó verseinek istenviszonyáról, vagy a hiány- és (el)hallgatásalakzatokról Tompa Andrea regényeiben.

Megújuló terek, megújuló szolgáltatások – konferencián jártunk az Eötvös Károly Megyei Könyvtárban

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Amikor ismerőseimmel beszélgetek a könyvtárról, mint szolgáltató intézményről, pontosan „be tudom lőni”, hogy beszélgetőpartnereim mikor jártak utoljára könyvtárban. Akiben még mindig az a kép él, hogy ott az olvasókat folyamatosan csendre inti könyvtáros, nem történik semmi, csak pár, könyvet lapozgató olvasó szendereg a kinyitott újságok felett, tudom, hogy az

illető legalább húsz éve be se tette a lábát egyetlen könyvtárba se. Nem is gondolja, hogy az utóbbi két évtizedben a könyvtárak mekkora változáson mentek át. Ha eltekintünk a KSZR-es kistérségi könyvtárak folyamatos megújulásától, épületeik, bútorzatuk, dokumentumállományuk frissítésének tárgyalásától, és látókörünket a nagyobb közgyűjtemények felé irányítjuk, ren-

geteg olyan új szolgáltatást, a teljes korosztály-palettát megszólító programkínálatot, ötletes megoldásokat tudnánk felsorakoztatni, melyek bizonyítják, hogy a könyvtárak, könyvtárosok mekkora erőfeszítést tesznek annak érdekében, hogy az olvasás ne vesszen ki a társadalomból, és a kulturált szabadidőeltöltés része legyen a mindennapoknak.

És a megújulásnak sosincs vége. A könyvtárak folyamatosan változnak, figyelik a trendeket, az olvasási szokásokat, az emberi szükségleteket, melyekre reagálnak. Ékes bizonyítéka ennek, hogy még mindig vannak ötletek, lehetőségek, melyeket megvalósítanak a könyvtárak, és ezekről az új szolgáltatásokról, és a hozzájuk kialakított terekről szakmai tanácskozást rendeznek. Egy ilyen országos konferencián vehettünk részt négyen a JAMK-ból Veszprémben, 2023. szeptember 25-én.

A tanácskozáson dr. Baranyai Tamás, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatójának megnyitója után Liskáné Fóthy Zsuzsanna, a Gödöllői Városi Könyvtár munkatársa mutatta be azt a négy közösségi teret, melyeket az utóbbi öt év évben alakítottak ki a könyvtárukban. Az előadó arról tájékoztatót, hogy működésük során törekednek összehozni a különböző korú és érdeklődésű embereket, hogy a könyvtár az otthon és a munkahely mellett egy olyan tökéletes harmadik hely legyen a használók életében, ahol lehetőség van a kapcsolódásra, a tudásmegosztásra, a közösségi együttlétre és a tanulásra. Ehhez persze terekre van szükség. Mivel új könyvtárpépületben nem tudtak gondolkodni, ezért a már meglévő, de funkciójukat veszített terek és szolgáltatások átalakítására törekedtek. Így jött létre 2018-ban a *Kamaszhíd* nevű ifjúsági részlegük a korábbi, 2002-ben kialakított infohíd helyén. 2019-ben a város zöld évéhez kapcsolódóan alakították ki a *zöld udvart és teraszt*, 2020-ban nyílt meg a *földszinti közösségi tér*, ahol a home office után kimozdulni vágyók lelnek találkozóhelyre. Itt lehet kávézni, társasjátékozni, de ide szervezik az irodalmi esteket, a kiállításokat is. A teljesen új beiratkozókat is itt fogadják. 2021-ben egy újabb teret alakítottak ki, a *makerspace közösségi alkotóteret*. Itt varrodával, jógával és illatterápiával, könyvkötéssel, a 3D-s nyomtatás megismertetésével és mini sütődével várják az érdeklődőket.

A konferencia második előadója, Kertész Zoltán, a Békés Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese számolt be arról, hogy mekkora utat járt be a könyvtáruk 2015-től kezdve, amikor talán elsőként az ország könyvtárai közül 3D-s nyomtatót szereztek be pályázati pénzből, és bevitték olyan

új programokat az intézmény falai közé, mint a robotika-bemutató, a programozás-oktatás. Az elmúlt közel tíz év alatt rengeteg tapasztalatra tettek szert. 2017-ben létrehozták az *első magyar könyvtári alkotóteret*, 2019-ben pedig átadták a *tinirészleget*. A könyvtári tereik rendezettekké, többfunkciósakká váltak. *Digilaboruk* ismertsége az elmúlt öt évben folyamatosan nőtt, melyhez nagymértékben járult hozzá, hogy az idők folyamán kitelepülésre alkalmas eszközkészletet hoztak létre, mellyel a város nyári gyermektáborában rendszeres közreműködőkké váltak. Jelenleg a robotika és a programozás mellett horgolással, varrással, világító képeslap-készítéssel és egyéb papírmunkákkal, 3D-s nyomtatással, makettezéssel, társasjátékozással és gyurmazongorázással várják a könyvtárlátogatókat.

A szolnoki Verseyhy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény részéről Czakóné Gacov Katalin a 2015-ben megnyitott ifjúsági teret mutatta be. Ez a 68 m²-es tér többféle klubnak és 6000 kötet könyvnek ad otthont. A klubok működtetése, az író-olvasó találkozók szervezése teljes mértékben a fiatal önkéntesek munkáján alapul. Nagy esemény náluk a SzolnoCon fesztivál, melyre indulásakor, 2020-ban 800-an voltak kíváncsiak, 2023-ban pedig már 2500-an látogatták meg. A fiatalos kezdeményezéseket az önkormányzat is maximálisan támogatja.

2022-ben az ifjúsági tér sikerén felbuzdulva, a 10-14 évesek számára hozták létre a *T-Zónát*. A korábban már bevált építészeti megoldásokat újra alkalmazták, viszont az ifikétől eltérő tartalomra volt igény. Ma anime-, filmes-, szerepjáték-, gamer- és kreatív klubok működnek itt. Programjaik közül kettőt emelt ki az előadó: a havi rendszerességgel megrendezésre kerülő Tini quizday-t, és a T-zóna nyarat, amikor tematikus napokkal várják a tinédzsereket a nyári szünetben.

Tomasovszki Anita (Fotó: Márku Mónika)

Még mindig a fiatalabb korosztály megszólításáról szolt Tomasovszki Anita előadása, aki a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár 2021-ben megnyitott KépregényTár részlegéről tartott előadást. Ők a folyóiratolvasót

alakították át a városi fiatalok igényeinek megfelelően a képregények számára. A kezdeményezés mellé állt a város képregénykutató művésze, Kertész Sándor, de a kiadók is kedvezményes, sőt ingyenes könyvcsomagokkal támogatták az új részleg indulását. Így a kezdeti 300 darabos állomány mára megkétszereződött, a megnyitás óta eltelt időszakban pedig nemcsak a könyvtári-, hanem a városi programpalettát is színesítik a KépregényTárra épülő kiállítások, rendezvények, nyári táborok.

A következő előadás egy olyan könyvtár tereinek megújulásáról szólt, mely nem egy-egy szubkultúra iránt érdeklődő réteg, vagy egy új szolgáltatási igény miatt került megvalósításra, hanem azért, hogy a könyvtár egyáltalán az alap-szolgáltatásait működtetni tudja.

Dr. Décsey Sándor (fotó: Márku Mónika)

A tapolcai Wass Albert Könyvtár és Múzeum ugyanis egy 1960-as években épült egykori párt-székházban kapott elhelyezést a '90-es években, az épület pedig egyáltalán nem volt alkalmas a könyvtári funkciók kiszolgálására. Dr. Décsey Sándor, az intézmény igazgatója élvezetes előadásban beszélt a 2020-ban megkezdett felújítás nehézségeiről, és a rekonstrukció eredményességéről. A hét helyiség összenyitásával járó felújítás révén rugalmasan alakítható teret kaptak,

melyben *tanulószo*ba, *baba-mama szo*ba is helyet kapott. Nagy siker, hogy Tapolca 15000 lakosából, 2000 körüli az aktív könyvtárlátogatók száma, valószínűsíthetően a széppé és praktikussá varázsolt belső tereknek is köszönhetően.

A konferencia végén a házigazda Eötvös Károly Megyei Könyvtár is bemutatta legfrissebben kialakított belső terét, a ZUG-ot, melyről dr. Baranyai Tamás, igazgató beszélt. A helyiség, melyet felújítottak, eredetileg magtár volt, mert a könyvtár egykori épületében működött a püspöki jószágkormányzóság. Később, amikor már könyvtárként funkcionált az épület, gyermekkönyvtár volt a szép, boltíves helyiségekben, ami sajnos, gyakran beázott. Végül már csak kacraktárnak volt jó az épületrész. Végül anyagi támogatást kapott a könyvtár a helyiség felújítására, és megkezdődhetett a töprengés arról, milyen tereket alakítsanak ki. A díglabor, az előadóterem és a játéktér ötlete után a közép- és felsőfokú tanulmányokat folytatók felé fordultak, és elsősorban számukra alakították ki a ZUG-ot. A 2023 májusában átadott helyiség többfunkciójú terekre tagolódik. Van itt *közösségi iroda*, *podcast-szo*ba, *baba-mama sarok*, *nyugi sarok*, *baba- és tini játszószo*ba. A konferencia végén a résztvevőknek alkalmuk volt betekinteni a felújított helyiségekbe.

Bízom benne, hogy a konferenciáról nyújtott beszámoló jól tükrözte, mekkora erőfeszítéset tesznek a könyvtárak a társadalomért, a kultúráért. Nagyon sajnálatos viszont, hogy ezek a küzdelmek, melyeket a könyvtárhasználókért folytatunk, nem hozzák meg a kellő figyelmet és megbecsültséget. A felmérésekből ugyanis rendre az derül ki, hogy a könyvtáros szakma sem anyagiilag, sem erkölcsileg nem elismert a társadalomban.

Alkotósarok a ZUG-ban

Baba-mama sarok a ZUG-ban

Nyugisarok a ZUG-ban
(Fotók: Kisvarga Anita)

Fereteges harmadszor

SULLER ILDIKÓ, JAMK

„Nomen est omen” – tökéletesebb névválasztást elképzelni sem lehet. Ha jól emlékszem, Zantleiterné Szebenyi Zsuzsának pattant ki a fejéből 2 évvel ezelőtt, amikor a Népmese napjához kapcsolódó nagyrendezvényünket terveztük. Azt tudtuk, hogy mi mindent beadtunk, ilyen nem volt még, hogy ez egy nagyszerű dolog lesz, de azt nem is sejtettük, hogy ekkora tömeget vonz majd.

Fotó: Suller Ildikó

Ez a programnak szóló népszerűség Istennek hála, azóta is tart. Olyannyira, hogy 230 fő látogatóságot regisztráltunk a legutóbbi rendezvény zárásakor. Persze, boldogok voltunk, de fáradtak is. Csak kapkodtuk a fejünket egész délután. Egyszerre próbáltunk 3 feladatot elvégezni. (Annak ellenére, hogy nem kis csapattal kezdtünk neki az estnek, és ezért nem lehetünk eléggé hálásak a kollégáknak, köszönet érte mindannyiuknak ezen a csatornán is!)

Hogy miért? „Hej, Galambocskáim! Sok oka van annak!” – mondaná Nagyanyó az unokáknak a hajdanvolt szép időkre emlékezve: „Szerettek itt nálunk!”

Mert itt aztán tényleg volt minden, ami szem-szájnak ingere: játék, móka, kacagás; a Lámpalázis színjátékos előadása, majd megint csak játék-móka-kacagás, zsíroskenyér, csoki és tea; várépítés, pallón átugratás, labirintus és törökbugyogóba méhecske dobálás; huszár-, Boldog herceg- és Jancsi-keresgélés, Ábelesz-kóbelesz Csillangóék előadásában, és még sorolhatnám hosszan, amíg ránk nem esteledik. A gyerekkönyvtáros kolléganők hetek óta készítettek a játékokat. Zsuzsa olyan helyre kis lovat eskábált pille palackból, zokniból és egyéb apróságokból, hogy a mesebeli táltos paripa elpirult volna mellette! Jöttek a TJESZI-ből a kedves kollégák, és kaptunk jelmezeket ismét a színház-tól.

De nem csak azért kapkodtuk a fejünket, mert óriási buli volt. Azért is, mert ismét úgy tűnt, a rendezvény elérte a célját! Azért, amiért minden „cintányér-összeütös” dolog létrejön: hogy felhívjuk a figyelmet a könyvtárra és szolgáltatásaira. A gyerekkönyvtár teljesen tele volt, és nem felejtettek el könyvet kölcsönözni, olvasópályázatos feladlapot leadni, tájékoztatást kérni.

Behívtuk őket és ITT MARADTAK! Látogatóból használói lettek a könyvtárnak!

Szeptemberi programok a komáromi Gyermekkönyvtárban

DEÁK ANIKÓ, KOMÁROM

Régóta hagyománnyá vált gyermekkönyvtárunkban a Magyar Népmese Napjához kapcsolódó rajzpályázat, és baba –mama klubunk. Mindkettő igen népszerű nálunk.

Rajzpályázatunkat idén nem a szokásos módon hirdettük, nem egy népmese témát, mesecímet adtunk, hanem egy jó ötlet vezérelt minket. „Tervezz ruhát kedvenc magyar mesehősödre” című pályázatunkra 105 munka érkezett online. Az elektronikus feldolgozás miatt ez szerencsebb, mint amikor ténylegesen behoznak a könyvtárba 100-200 rajzot. Díjazásnál viszont kérjük az alkotó eredeti munkáit, kiállító paravánjainkra. Óvodás, általános iskola alsó tagozat, felső tagozat, és középiskola kategóriákat határoztunk meg. Észak-Komáromból is érkeztek jelentős munkák. A zsűrizésnél mindig szakembert kérünk. Dani-Szabó Eszter iparművész, textil-ruhatervező, művésztanár volt, ezen az eseményen segítségünkre.

ZsubattaBaba -Mama klub:

A babák „könyvtárba járását”, annak természetes voltát egy hatékony „Baba marketingnek” köszönhetjük amit rendszeresen vittünk végig az évek során. Voltak olyan munkatársaink, akik maguk tartottak foglalkozást a babák számára. Jelenleg azonban havi rendszerességgel mindig más és más szakembert, témát hozunk: az eddigiekben volt gyógytornász, dietetikus, bábszínház, diavetítés, papírszínház, későbbiekben többek közt lesz babamasszázs, és babajóga is. Szeptemberben jómagam (mint népi játék szakoktató) őszi mondókás éneklős, mozgásos foglalkozással készültem, amit alma és krumpli nyomdás festéssel egészítettem ki. Többen voltak, akik most találkoztak életükben először festékanyaggal. Vannak a városban fizetős baba-mama foglalkozások, amiknek a jelenléte nem veszélyezteteti a mi működésünket. Hozzánk szinte bármikor jöhetnek és bármeddig itt tartózkodhatnak egy nagy szőnyegen, a számukra kialakított bababútorokkal, babakönyvekkel.

Fotók: Deák Anikó

Látogatnak is minket napi rendszerességgel, hiszen nálunk a kötetlenebb-lazább közösségi együttlétet keresik és találják meg a foglalkozásokon. Még sokáig továbbmaradnak, beszélgetnek, játszanak, kicsit felüdülnek, észrevétlenül szocializálódnak a könyvekhez, a könyves környezethez.

Tudományosan, gyermeknyelven, avagy Ökelsége elképesztő foglalkozása

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Bodor Attila, a sokoldalú tehetséges író volt a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége 2023. szeptember 21-én. A gyermek olvasóközönséget nemcsak a mesekönyvei ejtik ámulatba, hanem a szó szerint színes találkozó is.

Első könyve A ló, aki édességet tüszent című

írása az állatok iránti szeretetéből született, no és abból, hogy vendégünk kedveli az édességet. Vetített képes bemutatkozásából kiderült, hogy Szimonidesz Kovács Hajnalka keze munkáját dicsérik a könyvbeli rajzok, ugyanakkor megtudtuk, hogy Attila is tehetséges rajzoló, de nem

bánta meg, hogy könyveinek illusztrációit más szakemberre bízta. Valóban jól sikerültek!

Bodor Attila (fotó: Goldschmidt Éva)

A tél menyasszonya című szívet melengető története 2019-ben a Merítés díj kategóriában az évtized gyermekkönyve lett a közönség szavazatai alapján, amelyre méltán büszke az író. Legújabb kötete Az elképesztő kelkáposzta-főzelék című műve azért erről a zöldségről szól, mert ő maga nem szereti a kelkáposztát, és gondolta, ha sokat foglalkozik vele, akkor ez változhat. Nem így lett!

Vendégünk a kulisszák mögé is betekintést engedett, fotón láthattuk azt a terepet, ahol a tör-

ténetei születnek. Nem az otthonának egy hangulatos kis helyiségében, hanem az egyetemi dolgozósobájában, ahol bevallása szerint a rumli alatt bújjik meg az íróasztala. Bodor Attila ugyanis kutató a Szegedi Tudományegyetemen, ahol a munkamenet egyes fázisai közötti holtidőt írással tölti meg.

Találkozónk második felében interaktív kísérleti foglalkozást tartott a Talentum Iskola harmadikosainak. A képzeletbeli laboratóriumi asztalon sorakoztak a kémcsövek, bennük a lilakáposzta leve. A gyermekek választhattak különböző lúgosító és savasító szerekből, amelyeket felszívtak a pipettával, és a káposztalébe csepegtették. Sorra valamennyi folyadékot, illetve port kipróbáltak, az ecettől, a szappanon, a citromleven, a betadine oldaton, a kólán, az ivóleveken át egészen a szódabikarbónáig. Minden anyag más színt kölcsönzött a lilakáposzta levének. Persze a művelet kellő óvatosságot is kívánt a résztvevőktől. A rögtönzött bemutató végén a gyermekek ajándékba megkapták a pipettákat, amelyeket a találkozó végére már magabiztosan használtak. Írónk pedig könyvjelzőkkel is kedveskedett a nebulóknak. Rendhagyó eseményünkön a mese mellett a tudomány is előtérbe került, gyermeknyelven, gyakorlatiasan.

Boszi és Tücsök könyvbemutatója

DOMÁNYI ZSUSZANNA, TATA

2023. szeptember 12-én indult útjára a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár új programsorozata, a Helyben, ahol a helyi írók kapnak bemutatkozási lehetőséget.

Könyvbemutatóval indult a sorozat: a Boszi és Tücsök, avagy két jó barát a Karéjosból című mesekönyvet ismerhették meg a gyerekek, akik a Fazekas és a Jázmin Iskolából érkeztek. Dományi Zsuzsanna író és Bodonovich Márta illusztrátor nagy örömmel fogadta a pedagógusokat és a közel száz kisgyermeket.

Táncok, táncok csimborasszó – zengték a kisfiúk és kislányok a Boszi tangó refrénjét, amikor Dományi Zsuzsanna felolvasta nekik a Boszorkány bál című fejezetet. Közös boszi rajzolás, és a meseregény rajzaiból készült diavetítés színesítette a programot. A nebulók lelkesen tették fel kérdéseiket a mesével kapcsolatban, és saját cicájukról, kutyusukról is meséltek az írónak és a rajzolónak.

Az író-olvasó találkozó dedikálással és ajándékozással zárult, ugyanis a gyerekek virággal, csokoládéval, és boszorkányos, macskás rajzok-

kal köszönték meg az élményeket. Így a két főhős valóban megelevenedett.

Fotó: Bacsné Füli Anikó

A bulla históriája

DOMÁNYI ZSUZSANNA, TATA

Trux Béla író, forgatókönyvíró a Történelmiregény-írók Társaságának alapító tagja. Különösen II. András és kora áll érdeklődésének középpontjában, illetve a Templomosok. Idén tavasszal jelent meg *Hősök tere* címmel az első magyar történelmi képregényantológia, melynek Trux Béla egyik alkotója. Ez a kötet adta aktualitását, hogy meghívjuk könyvtárunkba 2023. szeptember 20-án, ahol két előadást is tartott.

Kora délután a felső tagozatosokra és középiskolásokra számítottunk, hiszen rendhagyó történelem órával vártuk őket. A látványos képanyaggal tarkított prezentációt a Fazekas Iskola hatodikosai és a Talentum Iskola tizenegyedikesei hallgatták végig.

Trux Béla
(fotó: Farkasdi Tibor)

A szerző beszélt a képregények történetéről, pl., hogy mennyit változott a két amerikai képregénykiadó: a DC és a Marvel képregények szövege az elmúlt időszakban. Ma már jócskán rövidültek a feliratok.

A Képes Krónikák Kiadó kiválasztott 13 fontos magyar történelmi szereplőt, sikeres korszakot azok közül, akik, amelyek a budapesti Hősök terén is láthatóak. A *Hősök tere* című kötetben ezeknek a híres történelmi alakoknak, eseményeknek a bemutatását a legismertebb hazai történelmi regényírók vállalták. Például, a már könyvtárunkban is megfordult Bán Mór a Hunyadiakat, Benkő László Mátyás korát, Bíró Szabolcs az Anjoukat jelenítette meg.

Trux Béla II. András keresztes hadjáratairól szóló fejezethez adta nevét. A templomos lovagrend az egyik leghíresebb katolikus harcos szerzetesrend, egyházi lovagrend volt a XII-XIII. században. II. András pedig maga is kapcsolatba került szentföldi hadjárata által a lovagrenddel.

Legtöbbet a székesfehérvári országgyűlésen kiadott királyi okiratról, az Aranybulláról, és annak megszületésének körülményeiről tudhatott meg a hallgatóság az író által. Valamint a függőpecsét elkészítéséről, elő- és hátlapján lévő ábráról, feliratokról szerezhetett ismereteket a közönség.

Az esti programon már felnőtt olvasóink hallgatták meg a II. András életéről szóló, képekkel színesített előadást.

Az Aranybulla 800 éves évfordulója alkalmából Kriskó László filmrendező tévésorozatot készített 2022-ben. A hat részes *Aranybulla* című dokudráma-sorozat kulisszatitkaiba is betekintést nyerhettek az érdeklődők, mivel a film egyik forgatókönyvírója maga a meghívott vendég volt. Ráadásul Trux Béla több ízben jelen lehetett a forgatáson, így a színészekkel, helyszínek kialakításával, jelmezek, maszkok elkészítésével kapcsolatos személyes élményeit, fotóit is megosztotta a tatai közönséggel.

Mindkét program végén lehetőség nyílt kézbe venni, átlapozni Trux Béla regényeit is: *A templomos lovag*, *Akkon ostroma*, *Az inkvizítor* címűeket.

Köszönet a Német Nemzetiségi Múzeum munkatársainak, hogy ismét befogadták rendezvényünket, és biztosították a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárnak a helyszínt az eseményhez.

Tulipánból lett királyfi avagy Népmese foglalkozás a tatbányai József Attila Könyvtárban

GERGINÉ KOLOK MELINDA, JAMK

A népmese hete alkalmából, Tulipánból lett királyfi címmel tartottunk foglalkozást egy ovis és egy általános iskolai csoport számára. Kis bemutatkozó játék után élőszavas mesemondás következett, amit a gyerekek nagy odafigyeléssel, csillogó szemekkel hallgattak. Az ovisok esetében a meséhez illő mondókázással, énekléssel és tánccal is színesítettük a programot. Mindkét csoportnak, korosztályuknak megfelelő kézműves foglalkozással folytatódott az esemény. A nagyobbak papírszínházhoz rajzoltak képeket a mese jeleneteiből, több szebbnél-szebb színes

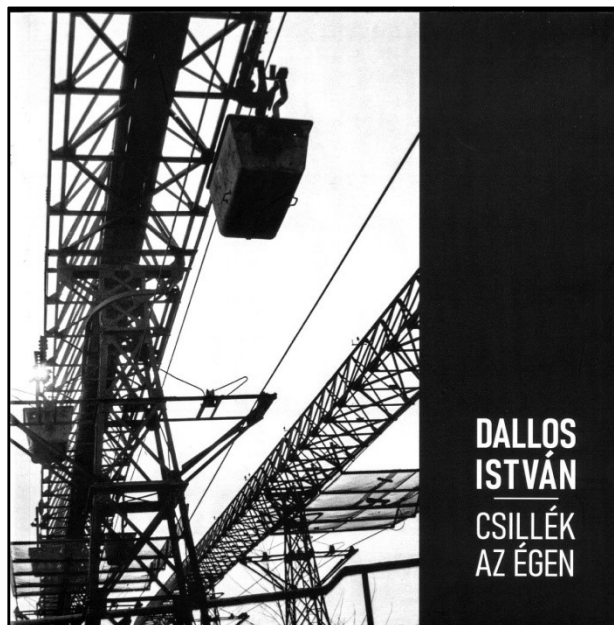
alkotás is született a pedagógus nagy örömeire, aki a képeket látva eltervezte, hogy kiállítást is készít majd a remekművekből az iskolában. A kicsik a „tulipánból paprika...” kezdetű mondókához rajzoltak és színezték hajtogatós játékot. A foglalkozás után maradt idő a gyerekkönyvtárban böngészésre, bábozásra és természetesen kipróbálhatták a könyvtárban megtalálható játékokat is. Reméljük minél több kis látogatót tudhatunk ezután a beiratkozott olvasóink táborában és sokszor érkeznek még hozzánk a csoporttal is.

Fotó: Suller Ildikó

Csillék az égen – Képes múltidézés a könyvtárban

DR. HORVÁTH GÉZA, JAMK

A nyár végén, kora ősszel a hagyományos Bányásznapi táján minden évben a hagyományos megemlékezések mellett új, általában múltidéző programokkal is tisztelgünk városunk letűnt korszaka előtt. Idén a Bányászati- és ipari Skanzenben látható Dallos István fotóművész-bányászattörténész, helytörténész fotó tárlata, Csillék az égen címmel. Ezzel a címmel rendezte kötetbe válogatott vonatkozó képeit.

A jelentős számú érdeklődőt vonzott bemutatón ifj. Gyüsi László kérdéseire válaszolt a szerző, majd vetített képeken illusztrálta mondanivalóját. Válogatott fotókkal mutatta be a történelmi távlatba helyezett külszíni függőcsillépályás szállítási szakaszait, technikai-műszaki jellemzőit, a közel száz év alatt történt kiépítését és fejlesztését, majd megszüntetését.

Tatabánya ipari jellegét meghatározó nagyüzemek mellett látványosan illusztrálták a fénykorukban kb. 30 km hosszan elnyúló csillépályák, melyek a város több pontján is láthatók voltak egykoron. Látványosak voltak, olyannyira, hogy több művészi feldolgozásban is szerepeltek. Bárdos László István (1909-1963) városunk első helytörténésze az volt a kifejezett kívánsága, hogy az ótelepi temetőben, a felette akkor még látható volt csillépálya alatt nyugodhasson.

Dallos István ótelepi gyerekként családi kirándulásainak testközelből láthatta, később, szenvedélyes és profi fotósként, a bányavállalat alkalmazottjaként örökölte meg a fejtés, biztosítás mellett a harmadik nagy bányászati tevékenységi területet, a szállítást e speciális módját is. Szerző szubjektív indítatásáról, fotóssá válásáról, a szenvedélyéből hivatássá lett munkájáról, az 1960-as évek végétől folytatott előbb hobbiszerű, majd egyre tudatosabb dokumentatív munkájáról vallott. A Bányagépgyártó Vállalat és az Ótelepi Gépezet alkalmazottjaként már a zenitén túl lévő bányászati tevékenység, és a pályák megszüntetésének szakaszában örökölte meg, az 1965-től fokozatosan a gépkecskés szállításra áttért szállítási mód előképét, a csillésszállítást. Az úgynevezett szállítási üzemek voltak felelősek a pályák karbantartásáért, működtetéséért.

Ez a módosított egy szervezett rendszer volt, melyet a bányászat helyi megindulása után nem sokkal német licenst alapon építettek ki, és ezt a drótkötél-pálya rendszert innovatív módon fejlesztették 1945 után is, ami maximálisan 10 ezer csillével működött, évi kapacitása meghaladta a 4,3 millió mázsát. A pályák kiterjedését, működését térkép és egyéb források, köztük saját emlékei alapján mutatta be Dallos István.

A könyvbemutató második szakaszában következtek a válogatott képek, melyekről nehéz prózában beszélni, nehéz visszaadni szóban és írásban a látottakat. Olykor bizarrnak tűnő, olykor holdbéli tájként ható, a pusztuló világot a bontás maradványai, az enyészet, azt, hogy miként vette és veszi vissza a természet az ember által korábban átalakított tájat - nos, ezeket mind látni kell! Akár egy látványos múltidézés, akár csendes egyéni lapozgatás keretében. A képeken látható többek között a csillék töltése a bányában, az úgynevezett középállomás, ahol a csillék találkoztak és ahonnan továbbmentek az osztályozókhoz, erőmhöz: elidegenedettnek tűnő világ ez, kötélpályák, acélszerkezetek, „holdbéli táj.”

De a korfesz hangulatú képeken olykor olykor feltűnik az ember, az élettelennek látszó világban. Milyen volt egykoron itt dolgozni, milyen volt a bányász élet e területe, - ebből is fel-

villant néhány emléket a szerző a vetített képek alapján. Már csak azért is, mert Dallos Istvánt hosszú ideje foglalkoztatja a gondolat: az emberek miként viszonyulnak környezetükhöz, hogyan élnek meg a változásokat, hogyan emlékeznek életük korábbi szakaszát meghatározó léte-sítményekre. Az egyes munkaműveletek, a munka tárgya és az egész működéséhez nélkülözhetetlen emberi munkaerő, a hajdan itt dolgozott munkások megörökítése teszi teljessé az alkotónak, a Tatabánya Kultúrájáért Díjas szerzőnek, a téma fotózásához, a dokumentativitáshoz való viszonyát, a történelem közvetítését e kötet válogatott képei között.

Dallos István ezen részben művészi, de főként dokumentum erejű fotói a maguk valóságában, egyszeri és megismételhetetlen voltakban közvetítik a történelmet. Az írott források mellett, sőt azokon túl. Tárgyilagosan ridegek, olykor nosztalgikusnak tűnhetnek, képi költészeti ihletettséggel. Szenvedély és mesterségbeli tudás, alkotói tudatosság, a pusztuló bányavilág e szeletének mementója. Ez is Tatabánya volt évtizedekkel ezelőtt.

Fájdalmas búcsú a múlttól, melynek emlékei szinte teljesen eltűntek. Eltűntek volna, Dallos István értékméntése nélkül, egészen bizonyosan.

Így hallgattuk a bemutatót, ezért vegyük kézbe a kötetet.

Ez a könyv és bemutatója is jelzi, hogy az utolsó pillanatban vagyunk, hogy Tatabánya múltját mind szóban, mind képekben megőrizzük.

Mint ahogy szó volt róla: „Ég és föld között a padlás, ahol kelet és nyugat összeér...” Ebben az esetben az ég és a föld között a csille...

Kell egy hely, kellenek a dokumentumok, ahol, és amelyekben Tatabánya múltja megőrződik, megjelenik.

Jó szerencsét!

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2023. október

1.
16 éves hátrányt hoztunk be / Schmöltz Margit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 10. - ill.
2.
A Kék imágó bővületében : Gyalogbeka tábor 2023 / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 23-24. - ill.
3.
A Magyar Könyvtárosok egyesülete 54. Vándorgyűlése / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 3.
4.
A népmese napja : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 227. sz. (2023. szeptember 28.), p. 5.
5.
Az olvasásra hívták fel a figyelmet a városi könyvtárban Kisbénán / Sz. N.
- In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 213. sz. (2023. szeptember 12.), p. 4. - ill.
6.
Dr. Körmendi Géza emléke előtt adóztak : az új városi könyvtár helytörténeti terme is dr. Körmendi Géza nevét viseli majd. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 222. sz. (2023. szeptember 22.), p. 4. - ill.
7.
Ébredés - Dióhéjban az Aranykezek Csoport kiállításáról / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 14. - ill.
8.
Egészségesen a tatabányai vándorgyűlésen / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 9. - ill.
9.
EGO-ból az ECO-ba, a Zöldkönyvtári Szekció ülése a fenntarthatóság jegyében / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 6-7. - ill.
10.
Egy nemzetközi projekt a szépkorúak digitális kompetenciáinak fejlesztése érdekében / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 21-22. - ill.
11.
Emléklap : dr. Horváth Géza részére a Honismereti mozgalomban végzett munkájáért / ifj. Gyüsi László. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 26. - ill.
12.
"Forgószeiben próbáltam állni helyemen" / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 4-5.
13.
Hagyományok és kihívások konferencia a Mesterséges Intelligencia jegyében / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 19-21. - ill.
14.
Hangtál-fürdő a Népház úti Fiókkönyvtárban / Nagy Edit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 14. - ill.
15.
Hetvenéves lett a könyvtár : kiállítás, író-olvasó találkozó, és hangverseny is volt a dorogi KultFesztén / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 226. sz. (2023. szeptember 27.), p. 6. - ill.
16.
Hírességek könyvjegyei / Pörtl Zoltán. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 222. sz. (2023. szeptember 22.), p. 1., 5. - ill.

17. Hobbiból lett hivatás / Dományi Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) – ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 12. - ill.
18. "Jó volt Kassán" / Dudás Judit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 10-11. - ill.
19. Kicsit hűvösen indult az olvasótábor / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 17-18. - ill.
20. Lámpalázások a Vörösön / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) – ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 23. - ill.
21. Lelke vezeti az ecsetet alkotás közben / K. D. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 221. sz. (2023. szeptember 21.), p. 4. - ill.
22. Lerajzolták a mesehősöket : könyveket, édességeket kaptak a gyerekek a munkájukért / P. O. Z. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 208. sz. (2023. szeptember 6.), p. 1. - ill.
23. Lovasi szólókoncert a JAMK-ban / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 11-12. - ill.
24. Mesekosárral kedveskedtünk az ovisoknak / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 25. - ill.
25. "Mindig kell egy nagydobás" / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) – ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 13. - ill.
26. MKE-HKSZ-KEMSZ szekció a könyvtárosok vándorgyűlésén / ifj. Gyüszí László. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 7-8. - ill.
27. Nekünk is jó volt! / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) – ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 16. - ill.
28. Piknik a teraszon / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) – ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 5. - ill.
29. Program : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 207. sz. (2023. szeptember 5.), p. 5.
30. Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 204. sz. (2023. szeptember 1.), p. 6.
31. Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 209. sz. (2023. szeptember 7.), p. 5.
32. Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 209. sz. (2023. szeptember 7.), p. 5.
33. Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 210. sz. (2023. szeptember 8.), p. 5.
34. Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 212. sz. (2023. szeptember 11.), p. 5.
35. Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 212. sz. (2023. szeptember 11.), p. 5.

36.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 213. sz. (2023. szeptember 12.), p. 5.
37.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 213. sz. (2023. szeptember 12.), p. 5.
38.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 219. sz. (2023. szeptember 19.), p. 5.
39.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 219. sz. (2023. szeptember 19.), p. 5.
40.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 222. sz. (2023. szeptember 22.), p. 5.
41.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 225. sz. (2023. szeptember 26.), p. 6.
42.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 225. sz. (2023. szeptember 26.), p. 6.
43.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 225. sz. (2023. szeptember 26.), p. 6.
44.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 227. sz. (2023. szeptember 28.), p. 5.
45.
Rászorulóknak osztottak kerékpárokat. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 70. évf. 77. sz. (2015. április 1.)- ISSN2064-3527. - 78. évf. 224. sz. (2023. szeptember 25.), p. 5. - ill.
46.
Sokan örültek bringájuknak : láthatósági mellényt és meglepetéskönyvet is kaptak / Sz. N. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 221. sz. (2023. szeptember 21.), p. 1. - ill.
47.
Szépkorúak akadémiaja / Pörtl Zoltán. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 34. évf. 214. sz. (2023. szeptember 13.), p. 1-2. - ill.
48.
Tájéoló - kicsit más köntösben / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 15-16. - ill.
49.
Történelmi túra a "zöld" Tatabányán / Halász Adél ; dr. Horváth Géza. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 8., 9. - ill.
50.
Újra szöszmötölő a könyvtárban / Gerginé Kolok Melinda. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 1. évf. 1. sz. (2011. jan.) - ISSN 2062-5782. - 13. évf. 07-09. sz. (2023. július-szeptember), p. 25. - ill.